

Valná hromada uzavřela loňský rok

Budovanou Rezidenci Oskarka bude vytápět teplárna. Právě nové odběry jsou pro rozvoj firmy klíčové, konstatoval primátor na valné hromadě.

Teplárna České Budějovice v pandemickém roce 2020 obstála a dodávala energie nepřetržitě a bezpečně, stejně tak pracoval dispečink a servisní výjezdové skupiny. Na valné hromadě, která tak definitivně uzavřela loňský rok, jediný akcionář, jímž je město České Budějovice, opět upustil od výplaty dividend z vytvořeného zisku. Ten před zdaněním dosáhl 23,9 milionů korun.

„Klíčové pro splnění očekávaného zisku byla trvalá optimalizace provozu a získání nových odběrů. Díky tomu z roku 2020 vychází naše městská firma posílena,“ uvedl po valné hromadě primátor Jiří Svoboda.

Rozhodnutím rady města, jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady, bylo také převedeno 658 milionů korun nerozděleného zisku minulých let na účet fondu rozvoje. Ten se dlouhodobě využívá na investice spojené zejména s ekologizací provozu a rozvojem sítí, snižováním ztrát v rozvodech a připojením nových zákazníků.

Přestože rok 2020 představoval jedno z nejsložitějších období v české ekonomice a energetický sektor byl pod velkým tlakem, městská firma udržela stabilní ceny tepla. A to i přesto, že kvůli boji s nemocí covid-19 dlouhodobě uzavření

škol, hotelů, obchodů a sportovních a kulturních zařízení, prodej tepla srazilo meziročně o 3,17 procenta a silové elektřiny o 6,9 procenta.

Teplárna loni prodala 1 482 TJ tepla, z nichž většinu odebraly podniky a instituce, zbytek pak domácnosti při vytápění a ohřevu vody. Rozvodná síť měla loni 1 881 odběrných míst a teplem zásobovala 29 223 domácností. Počet odběrných míst meziročně opět stoupl a sjednané byly nové odběry ve výši 12 TJ/rok. Do distribuční sítě pak bylo dodáno 75 171 MWh elektrické energie vyrobené v kogeneračním režimu společně s teplem.

Investiční událostí roku 2020 bylo uvedení turbogenerátoru TG 6 do provozu po rekonstrukci, která umožnila zvýšit účinnost a efektivitu kogenerační výroby tepla a elektřiny celého zdroje spolu s vyvedením tepla do horkovodní rozvodné soustavy.

„Šlo o historický okamžik spojený s vybudováním hlavní horkovodní výměňkové stanice v areálu na Novohradské. Tím se výrazně snižují především tepelné ztráty v rozvodech a zefektivňuje se využití tepelné energie páry spolu s vyšší kogenerační výrobou elektřiny,“ uvedl Václav Král, předseda představenstva teplárny.

2
Za produkci skleníkových plynů budou platit všichni

3
Sochař Michal Trpák o českobudějovické výstavě Umění ve městě

4
Rezidence Oskarka - první živý zelený bytový dům v Česku

7
Nové srdce zeleného města

Za produkci skleníkových plynů budou platit všichni

Evropská komise představila 14. července radikální legislativní balíček Fit for 55. Jedná se o plán, jak do roku 2030 snížit uhlíkové emise o 55 procent oproti roku 1990 a do roku 2050 se stát klimaticky neutrálním kontinentem. Tímto zásahem chce EU realizovat Zelenou dohodu pro Evropu a přispět tak ke zpomalení tzv. klimatické změny. Fakticky se jedná o revizi všech zásadních směrnic v oblasti energetiky, klimatu, ale také energetických daní.

Českobudějovická teplárna už vlani zahájila realizaci strategických kroků na ukončení využívání fosilních paliv. Již od roku 2029 nebude spalovat žádné uhlí a zemní plyn bude používat pouze jako havarijní a stabilizační palivo. Vlastník teplárny, statutární město České Budějovice, podporuje tuto koncepci a investice do zlepšování životního prostředí v krajském městě. Jedná se zejména o dokončení horkovodu z jaderné elektrárny Temelín, využívání biomasy v novém kotli a komunálních odpadů v zařízení na jejich energetické využívání ZEVO Vráto. Budějovických odběratelů napojených na sdílenou síť zásobování teplem se tedy aktuálně připravované legislativní změny, na rozdíl od malých, domovních kotelen, zásadně nedotknou.

Velké teplárny se chovají zodpovědně a již několik let za vypouštění CO₂ platí evropské povolenky (EUA). Systém těchto povolenek, v němž si firmy kupují možnost vypouštět do ovzduší skleníkové plyny, dosud zahrnoval také elektrárny, velké průmyslové podniky a komerční leteckou dopravu. Nově dojde k rozšíření okruhu dotčených o lodní a silniční dopravu a vytápění všech budov v zemích EU, což pokryje více než polovinu produkovaných emisí. Do tohoto systému tedy budou zahrnuty i malé firmy a domácnosti spalující uhlí nebo zemní plyn.

Zavedena budou také například uhlíková cla na dovoz zboží. Od roku 2035 pak v Evropské unii nebude možné prodávat nová auta na benzínový či dieselový pohon, produkující též emise oxidu uhličitého. Unijní exekutiva tím chce výrazně podpořit prodej elektromobilů, pro něž by měly členské země budovat podstatně více dobíjecích stanic. Pokud tyto změny schválí členské státy a Evropský parlament, začnou platit od roku 2026.

„Jde zatím o nejzásadnější soubor dosud nepředstavitelných politických opatření. Na základě zkušeností s rozhodovacím procesem v EU lze předpokládat, že budou schválena bez podrobnějších

bilancí a analýz, mapujících dopady na občany jednotlivých členských států EU. Je však evidentní, že moderní systém centrálního zásobování teplem ob stojí i v rámci přísných ekologických předpisů. Pro tento způsob vytápění, chlazení či výroby tepelné energie pro průmyslovou výrobu, lze totiž využít dostupné technologie efektivní kogenerační výroby tepla a elektřiny fungující bezpečně, bez ohledu na aktuální počasí. Zůstane tak zajištěn komfort zákazníků při dosažení požadované energetické účinnosti jednotlivých budov napojených na vysokoúčinnou soustavu zásobování teplem. Mezi další nesporné výhody patří přínosy ke stabilizaci elektrizačních sítí. Tento význam do budoucna ještě naroste kvůli živelnému odstavení uhelných elektráren, oddalování výstavby jaderných elektráren, rozvoji neřiditelných obnovitelných zdrojů elektřiny a elektromobility v České republice. Zvětšující se výkyvy mezi výrobou a spotřebou budou muset pokrývat stabilní zdroje a zejména v centrech měst budou teplárny představovat základní prvek decentralizace výroby a akumulace elektřiny,” komentoval rozhodnutí Evropské komise Václav Král, předseda představenstva Teplárny České Budějovice.

Proč centrální vytápění?

Investory k tomu vede především cena tepla. Není to však jediný důvod. Dalšími jsou:

STABILITA

cenová a provozní stabilita je klíčová. Určuje se předem na kalendářní rok a věcně ji usměrňuje ERÚ. Nelze ji tedy stanovit libovolně. Systém CZT zaručuje dodávky tepla a teplé vody kdykoliv, tedy i v odběrových špičkách. Záložní zdroje jistí dodávku 365 dní v roce.

POHODLÍ

Komplexní služby, které TČB poskytuje, zajišťují komfort a pohodlí. Zákazník má servis 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

ÚSPORY

Systém služeb šetří zákazníkům peníze za revize, opravy či výměnu jejich zařízení. Nečekají je tedy neočekávané náklady.

BEZPEČNOST

Technologie a zařízení nepřetržitě sledují zkušení pracovníci teplárenského dispečinku.

EKOLOGIE

Systém CZT je velmi ekologický. Zdroje TČB plní přísné ekologické limity, jejichž dodržování kontrolují státní orgány. Jde o výsledek nákladných investic do technologií.

Letní odstávka potrvá necelé čtyři dny. O teplou vodu ale lidé nepřijdou

Letní odstávka výrobních zařízení Teplárny České Budějovice letos potrvá od 13. srpna 16 hodin do 17. srpna 9 hodin. Přestože celý areál energetické firmy v Novohradské ulici bude mimo provoz, zákazníci o teplou vodu nepřijdou. Teplárna jim ji dodá ze svých záložních zdrojů, které nasazuje při údržbě a opravách.

„Měst, která mají diverzifikované energetické zdroje jako České Budějovice, není mnoho. Na 30 tisíc domácností, které zásobujeme

teplou vodou, a v sezoně samozřejmě i teplem, o výhody centrálního zásobování nepřijde ani za této situace,” říká Tomáš Kollarczyk, místopředseda představenstva městské teplárny. Obdobně to platí i pro firemní klientelu s výjimkou odběratelů technologické středotlaké páry. Tu jedinou v době provozně nezbytné odstávky zdrojů v areálu Novohradská nelze zajistit. Odběratelé jsou o tom předeem informováni.

Teplárna odstávku zařízení, která

jsou jinak v nepřetržitém provozu, využije k nutným kontrolám, údržbě a opravám. V letošním roce je časově a technologicky nejnáročnější výměna vysokotlaké armatury uzavírací výstup páry z kotle K11 do vysokotlakého rozdělovače. Na technologii zásobování palivem se vymění celý silový elektro rozvaděč. Tím se zajistí spolehlivost v napájení zařízení, dodávajícího palivo ke kotlům, a zvýší bezpečnost obsluh v blízkosti pásové dopravy. „Veškeré práce je potřeba dobře

připravit a naplánovat. Odstávku, trvající zhruba 70 hodin, není možné prodloužit a vše se musí stihnout v plánovaném rozsahu a kvalitě prací. Zároveň je i příprava na novou topnou sezónu, která podle vývoje počasí začíná zpravidla v září,” uvedl Martin Žahourek z představenstva firmy.

V konkrétních domech nebo místech přesto může při opravách rozvodné sítě nebo příslušných výměnkových stanic k omezení dodávek teplé vody na několik hodin dojít.

Sochař **Michal Trpák** o českobudějovické výstavě Umění ve městě:

Město je racionální prostor. Je dobré do něj vnášet nová témata

Teplárna České Budějovice je letos premiérově partnerem venkovní výstavy Umění ve městě, představující v krajské metropoli od června do konce září přes dvacet instalací. Na její organizaci se od počátku, tedy již od roku 2007, podílí českobudějovický sochař Michal Trpák (1982).

Vzpomenete si ještě, jak jste před 14 lety na soutoku Vltavy a Malše začínali? Bylo těžké přesvědčit samosprávu, aby vás pustila do veřejného prostoru?

Podnět k výstavě dala moje diplomová práce, kterou jsem vystavil na pěší zóně Lannovy třídy pod názvem Humanoidi. Další rok jsem s kolegy z VŠUP připravil premiérový ročník výstavy Umění ve městě. A zda to bylo těžké? Byl to nový projekt a my tehdy mladí, neklidní výtvarníci jsme si vše dělali sami. Od grafiky na plakáty po transport soch na přívěsných vozících až po samotnou instalaci.

Jak se akce během let změnila? Hodně, má svůj produkční tým, představuje autory z Čech i zahraničí, rozšířila se do dalších jihočeských měst. A co mě těší nejvíc - čím dál více se v rámci výstavy realizují trvalé výtvarné intervence do veřejného prostoru.

Máte spočítáno kolik děl už takto České Budějovice získaly či viděly?

Nemáme, ale budou jich stovky.

Poutá stále zájem sponzorů, veřejnosti, města? Upadá, roste? Jak ji udržet?

Veřejnost výstavu už každý rok očekává, ozývají se také další města, která se chtějí do projektu zapojit. Letos poprvé jsou třeba součástí výstavy Volyně a Vodňany. Na druhou stranu zájem sponzorů bychom uvítali větší. Výzvou je představovat více zahraničních autorů a trvale oživovat veřejná místa měst.

Michal Trpák a Jan Kec, kteří vytvořili rostlinnou část, při instalaci díla, jehož inspiraci tvůrci našli v městské teplárně a jejích rozvodných sítích.

Proč to je důležité?

Město je funkční racionální prostor a myslím, že je dobré do něj vnášet nová témata. Umění díky tomu, že nemá přímou funkci, je iracionální. Dokáže veřejný prostor oživit, vnést nové podněty k diskusi a snad i obohatit jeho obyvatele a návštěvníky.

Loňská a letošní pandemie ho nepoznámala?

Vzhledem k tomu, že Umění ve městě se odehrává ve veřejném prostoru, loni ani letos ho žádná omezení nepoznámala.

Vidíte už při vymýšlení témat konkrétní prostor?

Ano, snažíme se propojovat místa s konkrétními sochami a projekty.

To byl i případ vašeho Lumbricina vedle cyklostezky u Kauflandu? Jak jste k té kombinaci ocele, litiny a živých rostlin dospěl?

Socha recykluje teplovodní potrubí, které prostupuje naše město a tak se nabízelo parafrázovat toto postupování jakýmsi červem - žížalou, která se občas objeví na povrchu a nakonec i vykoukne a chrlí zeleň. Teplárna nám poskytla potrubí a kolektiv autorů, v jehož čele jsem stál, ho přetvořil.

LUMBRICINA - budějovický endemit je dílem kolektivu autorů UVN, hlavně pak Michala Trpáka. Ti vytvořili industriálního živočicha, vylézajícího na povrch a opět mizejícího pod zemí, jak prolézá CITY/město a budí city/emoce i díky kontrastu, industriálnímu tvarosloví a zeleni, které vyměšuje do veřejného prostoru. Materiál tvoří neizolované trubky DN 250, rozdělovače a ventily ze zrušené výměňkové stanice teplárny.

Kdo je:

MgA. Michal Trpák, Ph.D.

Po maturitě na Střední uměleckoprůmyslové škole svatě Anežky v Českém Krumlově absolvoval pražskou VŠUP a doktorandské studium na AVU v Bánské Bystrici (2012).

Během studia absolvoval stáže na Taideninstitutu ve finském Lahti a na Emily Carr Institutu v kanadském Vancouveru.

Vystavoval na desítkách výstav u nás i v zahraničí.

Kde byste ho rád viděl, až výstava skončí?

Může zůstat, kde je nebo se najde místo nové. Ještě na toto téma povedeme s teplárnou diskusi. (Pozn.: Teplárna na svém webu a facebooku oslovila formou ankety veřejnost, aby navrhla místo pro trvalou instalaci díla).

A mimochodem, jak vidíte teplárnu z ulice?

Jezdím kolem ní do města, tedy jako industriálního tvora, který prochází evolucí a proměňuje se zvenku i uvnitř.

Děkujeme za rozhovor.

První zelený dům se staví v Budějovicích. Tepelnou energii mu dodá teplárna

České Budějovice získají další český primát. Budovaná Rezidence Oskarka se stane prvním rezidenčním objektem v České republice, o němž se bude dopředu vědět, jaký má dopad na bezprostřední okolí.

A to včetně teplotní mapy, množství zasakované i odpařené srážkové vody, množství spotřebovaného CO₂ a pasivní úspory energie. Příznačné je, že tepelnou energii mu dodá městská teplárna, známá svým pozitivním vztahem k péči o životní prostředí.

Nový rezidenční komplex od loňského dubna vyrůstá na rohu ulic O. Nedbala a V. Talicha. Vznikne v něm 110 bytů ve dvou osmipatrových věžích o velikosti 1+kk až 4+kk, každý s prostornou terasou či balkonem. Celý projekt má být dokončen v srpnu 2022. Jeho investorem je společnost Rezidence Oskarka.

Téměř 5 000 GJ tepla

Českobudějovická teplárna k ní v srpnu vybuduje šedesátimetrovou teplovodní přípojku, jejíž součástí bude také nová domovní předávací stanice s předpokládaným ročním odběrem 4 893 GJ tepla. Zásobovat ji bude nedaleký teplovodní rozvod pro ZŠ O. Nedbala. Městská teplárna dlouhodobě zastává odpovědný přístup

Zelení bude osazeno i uzavřené atrium. Určeno bude k relaxaci obyvatel rezidenčního komplexu.

k životnímu prostředí. Těší nás, že řada developerů, realizujících nová připojení na CZT, přichází s inovativními přístupy k ochraně klimatu a realizuje je v praxi. Kombinace takovýchto skvělých projektů a systému CZT ve městě pozitivně ovlivní lokální emise a teplotní mapu. Rezidence Oskarka je bezesporu vzorem uvedeného přístupu," říká Tomáš Kollarczyk, místopředseda představenstva teplárny.

Obstál by i ve Vídni

Projekt je postavený na konceptu, že po jeho dokončení se tepelný komfort oblasti nezhorší, ale v nejbližším okolí naopaklepší.

Například při letním tropickém dni se průměrná teplota lokality maximálně zvýší o 0,135 °C. Tato hodnota demonstruje minimální emise tepla z vlastního objektu do okolí.

Objekt tak představuje první budovu v Česku, která překročíla hodnotu 50 bodů tepelného komfortu. Přitom 100 bodů má les s dobře vyvinutým bylinným, keřovým i stromovým patrem.

Projekt se tak zařazuje do elitní skupiny pokročilých návrhů a prošel by třeba i náročným výběrovým řízením města Vídně na moderní bytovou výstavbu, která je v Rakousku mimořádně přísná.

Ještě lepší výsledky by nastaly, kdyby se k projektu připojili i majitelé okolních parcel, které

zásadně ovlivňují přehřívání silničního povrchu ulice Oskara Nedbala. Další zlepšení by přinesla také spolupráce s městem, které by muselo zřídít lokality se zelenými ostrovy v ulicích.

Rezidence zadrží 2/3 vody

Rezidence Oskarka zadrží většinu dešťových srážek. Pouze 27 procent jich oteče. To je benefit i pro město, které tak drobně uspoří na množství přečišťované dešťové vody. Zelená infrastruktura a zelené střechy denně spotřebují nejméně 19,37 kg CO₂.

Celý okolní prostor má podle tepelného štítku hodnocení venkovního prostředí 66,75 procenta v poli teploty 29–35 °C. Společně s aktivním působením zeleně pak dochází k minimálnímu šíření tepla do okolí. Propočet tepelné zátěže projektu na okolí je vyčíslen na nepatrnou hodnotu +0,135 °C. To prokazuje, že nevznikne jakýsi tepelný ostrov. To je i jeden ze základních záměrů investora, tedy vytvořit trvale udržitelnou architekturu svých projektů.

Právě zeleň je nejviditelnějším rysem projektu. Střechu i fasády bude tvořit většinou zelená vegetace. Zelení bude osazeno i uzavřené atrium, sloužící k relaxaci obyvatel rezidence. Pochozí budou i ploché střechy obou bytových věží.

Každý ze 110 bytů bude mít prostornou terasu či balkon, mířící do zeleně.

KT-Služby plus: servis pod jednou střechou

O českobudějovické společnosti KT-Služby plus vědí především vlastníci domovního bytového či nebytového fondu. Právě jim pomáhá se soustavnou péčí o majetek. Jde zhruba o 6 000 jednotek, bytů i nebytů v rámci 10 bytových družstev, 296 SVJ a pár domů. Firma působí napříč krajem, vedle Českých Budějovic spravuje objekty také v Hluboké nad Vltavou, Jindřichově Hradci, Lipně nad Vltavou a dalších městech.

Správa to je odborná, vyžadující nejen znalost zákonů a vyhlášek, ale i profesionalitu při údržbě či haváriích. Jde o administrativu, zahrnující především kompletní vedení účetnictví subjektu, vyúčtování energií, služeb, zajištění smluv. Ať již o dodávce energií, servisu, úklidu nebo pojištění.

Do portfolia služeb patří také importy pro elektronické bankovníctví, které zásadně usnadňují klientům práci s financemi nebo vedení evidence pro finanční správu,

Mezi klienty společnosti KT-Služby plus i českobudějovické teplárny patří nový lékařský dům na sídlišti Vltava.

zdravotní pojišťovny a správu sociálního zabezpečení, neboť funkce předsedy SVJ je dnes převážně vykonávána za finanční odměnu.

Technický servis zahrnuje povinné revize, drobné i větší opravy zařízení nebo odborné poradenství

s výměnou zařízení či servisem. Havarijní situace je firma schopna řešit okamžitě díky smlouvám s externími dodavateli.

Její pomoc je často potřeba i při vymáhání pohledávek, při podávání zápisů do rejstříků, změnách

stanov BD a SVJ nebo jejich založením. Využívanou službou je profesionální předseda společenství, který zajistí správné fungování domu podle zákona a potřeb vlastníků, což umožňuje Občanský zákoník (č.89/2012 Sb.) a Stanovy SVJ.

ROZHOVOR

Ing. Šárka Hrušková, ředitelka KT-Služby plus:

Pokud je cena srovnatelná, je napojení na CZT jednodušší

Začneme aktuálně, jak se vás dotkly bouřky, které v polovině července zasáhly město?

Mívám obavy z případných následků každé větší bouřky, ale ta červencová byla opravdu silná. Škody byly velké. Popadané stromy na Pražském předměstí poškodily střechy, okna, zatopily sklepní i společné prostory. Mnoho pojistných událostí najednou představuje velký stres. Ale musíme vše zvládnout co nejdříve.

Jak to dokážete?

Ve firmě je nás dvanáct, většinou účetní. Proto máme nasmlouvané firmy a tedy vždy k dispozici i odborné profese jako zámečnický, sklenář, elektrikář nebo zedník.

A co spolupráce s teplárnou?

Pokládám ji za dobrou. Technická podpora funguje 24 hodin denně, problémy se s ochotou řeší. Myslím, že i technici teplárny, když něco potřebují od nás, jsou spokojeni. Spolupráci na administrativní úrovni

jsme si už také vzájemně vyladili. Třeba odečty vody posíláme datovými soubory a šetří to čas všem.

Přesto, je co zlepšovat?

U nízkých odběrů v malých domech nám přidělávají práci, a to myslím na obou stranách, zálohy na teplo. Fakturace probíhá měsíčně na základě skutečné spotřeby, úhrady jsou formou inkasa. Proto měsíční zálohy pokládám za administrativní zátěž.

Kolik nemovitostí ve vaší správě je napojeno na teplárnu?

Určitě nadpoloviční většina. Menší novější objekty jsou často vybaveny plynovou kotelnou. Mimo Budějovice, kde také objekty spravujeme, pak vytápění tvoří také zemní plyn.

Co systém CZT firmě přináší?

Především servis zařízení, který nás vůbec nezatěžuje. Je to komplexní a spolehlivá služba. Od roku 2005, kdy jsme začali „naše“ domy

spravovat, se nikdo od teplárny neodpojil, i když ty úvahy mezi klienty byly.

Přemýšlela jste někdy o jiných alternativách vytápění? O jejich výhodách nebo naopak rizicích?

Každá alternativa při srovnatelných cenách představuje starost navíc. To srovnání máme. Když se staráte například o dům s plynovou kotelnou, potřebujete tři smlouvy. K zajištění servisu, revizí, obsluhy. Časem se projeví i problémy s životností zařízení. S teplárnou je jedna smlouva. Pokud je cena srovnatelná, je napojení na CZT jednodušší.

Klienti k vám dojíždějí, když něco potřebují?

Mohou, ale máme zavedenou velmi efektivní komunikaci přes kontaktní schránky, které jsme namontovali do každého objektu. Obsluhujeme je jednou týdně, agendu zpracováváme, archivujeme a zpět vkládáme dokumenty potřebné pro práci předsedů.

Jak je to s úklidem společných prostor a chodníku u domu?

Zhruba 70 procent domů využívá služeb úklidových firem. Je to pro všechny bez starostí a ceny jsou dnes již příznivé.

Zařizujete také rekonstrukce a revitalizace bytových domů?

Nezařizujeme, ale pomáháme klientům s doklady, které potřebují pro vyřízení úvěrů u bank nebo dotace. A také poskytujeme administrativní servis bance během trvání úvěru, který je pravidelný. Jsme tedy schopni zajistit každou drobnou mravenčí práci, ale rozhodnutí je samozřejmě vždy na klientovi.

Jaká je pro správce nejlepší odměna?

Jako pro každého, pokud se na nás obrátí nový klient, který přijde na základě doporučení některého z našich zákazníků. Pak víme, že svou práci děláme dobře.

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou musí být bezpečná

Po teoretické části školení zaměstnanců pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou, která se konala od ledna do března, se na jaře uskutečnila praktická část. Pro vybrané zaměstnance se stala součástí každoročních revízi osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP).

Jedná se o plnění povinností zaměstnavatele, které vyplývají ze zákona 262/2006 Sb., zákoník práce a nařízením vlády 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky. Ty zapracovávají příslušné předpisy EU a upravují způsob organizace práce a pracovních postupů zaměstnavatele. „Ten proto musí přijímat technická a organizační opatření a zajistit jejich provádění, aby se zabránilo pádu zaměstnanců z výšky

Markéta Fejková školí správné použití OOPP.

nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí,” vysvětluje Petr Plechinger, technik BOZP.

Praktické části školení se zúčastnilo 13 zaměstnanců teplárny z pracoviště údržby, chemické úpravy

vody a výrobního úseku. S pomocí školitelky Markéty Fejkové ze společnosti UP One Trade si vyzkoušeli osobní ochranné pracovní prostředky vyráběné firmou Snaha.

Součástí školení bylo seznámení se s návodem na použití zachycovacích postrojů a samonavíjecího zachycovače pádu Blockfor, Alustop 12 nebo Stopfor K. a také praktické použití a vyzkoušení zachycovacích postrojů a zachycovačů pádu. Účastníci školení si také vyzkoušeli příslušenství jako jsou polohovače, karabiny, lana a další vázací technika pro práci ve výškách.

„Požadujeme, aby naši zaměstnanci při práci ve výškách a nad volnou hloubkou vždy dodržovali všechna nastavená pravidla, používali nezbytné osobní ochranné pracovní prostředky a chránili své zdraví. A takováto školení k tomu přispívají,” uzavřel Petr Plechinger.

První exkurze po 18 měsících

Studenti českobudějovického Biskupského gymnázia navštívili před prázdninami teplárnu. Po 18 měsících tak byli první velkou skupinou, které byla po rozvolnění přijatých opatření proti šíření nemoci covid-19

umožněna exkurze do provozu. Firma ale situace nepodceňuje a dále trvá třeba zákaz vstupu nepovolaných osob do velinů, kde se pracuje v nepřetržitém provozu.

Studenti prvního ročníku BiGi si

v rámci svého projektového dne prohlédli teplárenský provoz od chemické úpravy vody a navazující technologie. Průvodce jim dělal Richard Schenk, který je seznámil také s ekologizací a chystanými investicemi.

Inspektoři kontrolovali plnění programu Bezpečný podnik

Dne 9. června se konala průběžná kontrola plnění programu Bezpečný podnik, kterou provedli inspektoři Oblastního inspektorátu práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu. Děje se tak vždy v období mezi velkými audity, při nichž teplárna tento ceněný titul obhájí.

Inspektoři prověřili dokumentaci, laboratoř chemické úpravy vody, sklad chemikálií a také související revize elektrických zařízení. Došlo i na prohlídku nové HVS. Na výslednou zprávu se zatím čeká. Teplárna věří, že obstála.

Nové srdce zeleného města

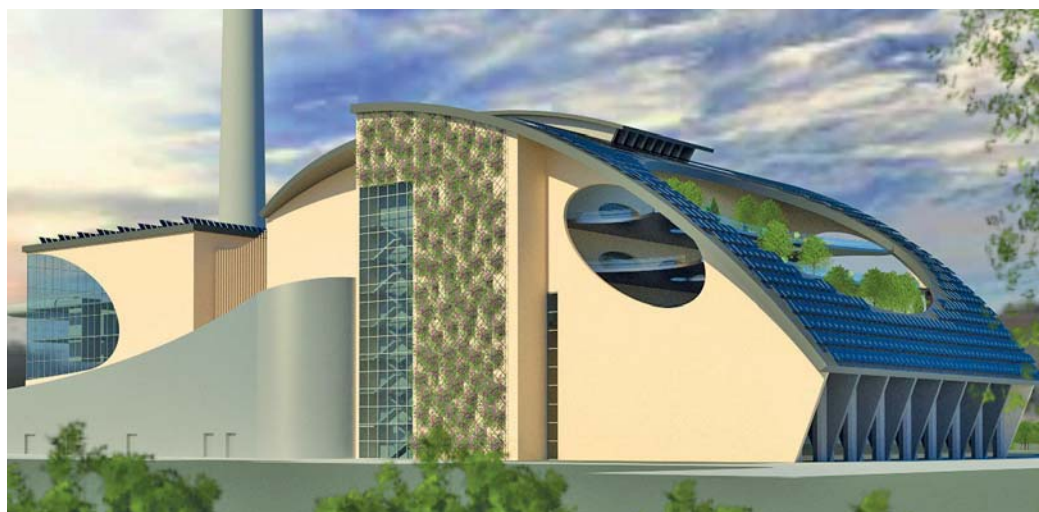
Záměr města České Budějovice a jeho společnosti Teplárna České Budějovice vybudovat v průmyslovém areálu Vráto zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) je nyní ve fázi posuzování vlivu projektu na životní prostředí.

Umístění je v souladu s územním plánem města a nevyžaduje žádný zábor zemědělské půdy. V lokalitě se nachází uhelná Výtopna Vráto z roku 1989, která za pár let ukončí svůj provoz. V rámci vzniklého brownfieldu by mělo vyrůst zařízení s kapacitou na zpracování 160 tisíc tun odpadu za rok.

Jeho stavba vyřeší dvě zásadní ekologická témata dneška. Teplárně umožní zrealizovat schválenou Strategii pro zelené město a po 120 letech ukončit „uhelnou éru“ započatou 8. února 1909 spuštěním původní elektrárny. Původcům odpadů, tedy městům, obcím, ale třeba i jihočeským podnikatelům, pak zároveň otevře možnost vypořádat se s udržitelnou likvidací části jejich odpadů. Poplatky za skládkování na základě nového zákona rostou a za pár let už nebude možné ukládat materiálově nebo energeticky využitelné odpady na skládky vůbec.

Záměrem EU je ukončit plynutí zdrojů, jaké se nejen v České republice praktikuje už desítky let. Stanovila proto jednoznačné cíle. Po roce 2035 se bude muset 65 procent komunálního odpadu recyklovat, 25 procent energeticky využívat a jen maximálně 10 procent nevyhřívných odpadů bude možné skládkovat. V Jihočeském kraji se vyprodukuje přes 300 tisíc tun energeticky využitelných odpadů za rok. A kontrolovatelné kapacity, nutné ke splnění těchto cílů, přitom v regionu zatím chybí.

Na tuto investici lze navázat dalšími projekty, které přispějí k atraktivitě celé oblasti a ještě víc rozšíří možnosti pro uplatnění energií vyrobených z obnovitelných zdrojů a podpoří například rozvoj elektromobility. Zároveň mohou sloužit místním lidem při volnočasových aktivitách i vzdělávání.

Vizualizace zařízení ZEVO Vráto.

Milníkem je rok 2028

V provozu by ZEVO Vráto mělo být nejpozději v roce 2028. Bude ho tvořit hlavní objekt složený z jednotlivých technologií seskupených do monobloku o velikosti přibližně 150 x 80 metrů. Doplní ho ještě další samostatné objekty. Při návrhu staveb se klade důraz na energetickou účinnost, hospodaření s vodou, minimalizaci tepelných ostrovů ve městě a využívání stavebních hmot vyrobených z recyklovaných materiálů.

Projekt počítá s využitím moderních technologií a osvědčeným konceptem instalovaným ve stovkách podobných zařízení nejen v zemích EU. Základem je roštový kotel zajišťující optimální parametry spalování zejména směšného komunálního odpadu. Za kotlem následuje sofistikované čištění spalin. Byla zvolena kombinovaná metoda filtrace na tkaninových filtrech, dvoustupňová pračka spalin a katalytický DeNOx reaktor pro stabilní zajištění nízkých emisních limitů předepsaných evropskou legislativou.

Emise výrazně klesnou

Se zahájením realizace ZEVO ukončí provoz dosluhující uhelná Výtopna Vráto. Z ní zůstane pouze 160 metrů vysoký komín, vše ostatní se zbourá. Následně

se odstaví i poslední uhelný kotel v závodě na Novohradské ulici. Současně dojde ke zrušení skládek uhlí. Tím zmizí i hluk a prašnost, které jejich provoz občas provází.

Jak na odpady

6

„Ještě před oficiálními evropskými termíny na dekarbonizaci bude zajištěna vysoká kvalita životního prostředí v souladu s evropskou hierarchií nakládání s odpady. Položíme základní kámen cirkulární ekonomiky v kraji, zachováme kogenerační výrobu elektřiny a tepla a zvýšíme komfort odběratelů napojených na sdílenou energetickou infrastrukturu města. Věříme, že tento ambiciózní plán a zodpovědný přístup naši zákazníci i široká veřejnost ocení. A také, že bude pokračovat trend připojování nových odběrů domácností, průmyslu i institucí na území města,“ říká Václav Král, předseda představenstva městské teplárny a předseda správní rady dceřiné společnosti ZEVO Vráto, a. s. Nedávno ekologizovaná Teplárna České Budějovice nyní spotřebuje ročně na 230 tisíc tun hnědého uhlí. Za to platí do státního rozpočtu „daň“ v podobě emisních povolenek. Po dokončení klíčových projektů zahrnutých do Strategie pro

zelené město, kterou schválila rada města v červnu 2020, spalování uhlí zcela skončí.

Klíčem k tomu je vedle výstavby ZEVO Vráto také dokončení horkovodu z Elektrárny Temelín a nový kotel umožňující využívání biomasy ve formě dřevní štěpky. Jako záloha k těmto zdrojům budou sloužit plynové kapacity teplárny.

Přeprava odpadů

Lokalita budoucího ZEVO Vráto je již dnes napojena na dálniční síť a funguje zde také provozovaná železniční vlečka. Přeprava suroviny - odpadů tedy bude probíhat po silnici i železnici mimo obytná území. Z okolí krajského města se bude svázat přímo, ze vzdálenějších míst z překladišť, což povede ke snížení vlivu na životní prostředí a optimalizaci logistických nákladů.

Také ZEVO produkuje odpady

Při spalování a následném čištění spalin vznikají různé druhy suroviny a odpadů. Po separaci kovů se například škvára prakticky v celé Evropě využívá jako materiál při výstavbě silnic nebo dokonce ve stavebnictví. Snahou je, aby se tyto principy oběhového hospodářství prosadily i v Česku. Mohou se tak ušetřit další cenné přírodní zdroje.

(Pokračování na straně 8)

Budějovicko všemi smysly. O léčivou sílu přírody musí pečovat všichni

B bylo to pozoruhodné setkání na Hlincově Hoře. V lese, na dohled krajské metropole, se 23. července sešli na semináři představitelé programu GEOMED, tedy geo-medicíny, který má podporu odborníků Nemocnice České Budějovice, se zástupci firem, mezi nimiž byla i teplárna a městský dopravní podnik, i veřejnost. Dýchal se lesní vzduch a mluvilo o léčivé síle přírody.

Věc, nad níž člověk běžně nepřemýšlí. I když, pravda, tu změnu mezi stromy cítí, ale důvody nehledá. V lese je klid, pohoda, balzám na duši. Jenže geo-medicína, hledající souvislosti mezi medicínou a léčivou silou přírody, to vidí jinak. Pro ni je lesní vzduch formou přirozených inhalací a může posloužit nejen k relaxaci, ale také rehabilitaci a do určité míry i k léčbě dýchacího systému.

„Léta osvědčená klimatická léčebna Hrudkov je příkladem místa, kde jsme v lesním vzduchu naměřili dostatečné koncentrace balzamických silic umožňujících smysluplné přirozené inhalace při procházkách a dalších pohybových aktivitách,“ uvedl doc. MUDr. Petr Petr Ph.D., vedoucí Pracoviště klinické

Na seminář o léčivé síle přírody představitelé programu GEOMED se zástupci firem jeli elektrobusem městského dopravního podniku. FOTO: DPMCB

farmakologie českobudějovické nemocnice.

Podobné lokality najdeme i na jiných místech Jihočeského kraje, ať již jde o Slavkov nedaleko Větřní, kde má nemocnice letní dětský tábor, Dvůr Kozinec, patřící k vyšebrodskému klášteru, místa na Třeboňsku nebo přímo nedaleko Českých Budějovic právě v okolí „Hlincovky“.

„Třeba ve Slavkově jsme změřili u 37 osob ukazatele alergického zánětu před a po čtrnáctidenním rekreačním pobytu. A tyto ukazatele se u sledované skupiny

snížily o téměř 30 procent vstupních hodnot. Pobyt zde tedy přispívá k zlepšení zdravotního stavu,“ dodal docent Petr.

Léčivá síla jihočeské přírody má dva pilíře. Prvním je rašelina a slatina a jejich účinné látky, huminové substance a lesní plody jako borůvky, brusinky, maliny, ostružiny s obsahem fytochemik, přirozených léčivých látek. Dalším je pak lesní vzduch s obsahem balzamických silic.

To, že lesní vzduch tak krásně voní, způsobují vonné balzamické silice, odborně označované jako

těkavé organické látky. Přitom zároveň mají i léčivé, protizánětlivé účinky - bronchodilatační (průdušky a průdušinky rozšiřující), desinfekční a protialergické.

Obsah těchto blahodárných silic v lesním vzduchu lze naměřit. V jeho jednom metru krychlovém se nachází od 0,6 až po 2,7 mikrogramu alfa pinenu, což odpovídá 2,3 -10,2 gramům balzamických silic. Průměrně lze počítat s hodnotou 3,3 gramů vonných léčivých balzamických silic na krychlový metr lesního vzduchu.

„Ovzduší je proto třeba chránit a využívat k upevnění zdraví. O to víc si proto vážím ekologických programů a opatření Teplárny České Budějovice. Díky tomu splňuje přísné evropské i národní normy exhalací a až do pár let skončí se spalováním uhlí, ovzduší v mikroregionu Budějovicka se ještě zlepší. Díky společnému úsilí můžeme tedy skutečně vnímat jihočeskou přírodu všemi smysly, ku prospěchu těla i ducha,“ uzavřel Petr Petr. Na Hlincovu Horu se přitom cestovalo stylově, elektrobusem, neboť sem jezdí pravidelný spoj českobudějovického dopravního podniku. Léčivou sílu zdejší přírody tak lze okusit snadno a pohodlně.

Nové srdce zeleného města

(Dokončení ze strany 7)

Proto zhruba před dvěma lety vznikl tým složený ze zástupců všech čtyř českých ZEVO, Ústavu chemických procesů AV a Danish waste solutions. Cílem je nastavit stejná pravidla pro využití škváry jako ve vyspělých státech EU.

Dalším odpadem pro spalování je popílek. Ten je zařazen do kategorie odpadů „N“. Recyklační firmy v rámci výzkumného projektu TAČR hledají cesty, jak s využitím systémů fungujících jinde v EU tento odpad v budoucnu

využít i u nás. Do té doby se s ním bude nakládat podle zákona o odpadech.

Symbióza

Každé rozumně koncipované ZEVO se musí zaměřit na optimalizaci využití vyrobeného tepla a elektřiny. Jediné tak lze dosáhnout pozitivních ekonomických výsledků, které dlouhodobě neprodávají celý odpadářský systém. Vzhledem k tomu, že hustě osídlená aglomerace Českých Budějovic disponuje v Jihočeském

kraji největší vysokoúčinnou sítí zásobování teplem s celoročními odběry, stala se lokalita Vráto logickou volbou pro umístění efektivního ZEVO.

Komunální odpady se tím stávají místním zdrojem. Vhodně zvolená kapacita pro využití jejich potenciálu nahradí fosilní paliva a současně vytvoří dostatečný prostor pro recyklaci materiálově využitelných složek. Lineární systém nakládání s odpadem bude přetvořen na cirkulární a tato transformace přinese řadu pozitivních celospolečenských efektů.

Četli jste:

Neruda přemýšlel, co se slámníkem. Po 150 letech města opět řeší, jak naloží s nevyužitelnými odpady. V Česku úspěšně třídíme odpad, materiálově využít je však mále. V Evropě odpad energeticky využívá 518 ZEVO, v Česku jen 4.

Energetické využívání odpadů jako efektivní cesta ke snížení produkce skleníkových plynů.

Jaký je přístup Evropské unie k ZEVO?

Příště čtete:

Přínosy ZEVO pro město i kraj.